

«ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ»

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ: Δρ Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ
ΟΙΝΟΛΟΓΟΣ

Κύριοι Σύεδροι,

Θα μου επιτρέψετε να συγχαρώ τους οργανωτές για την πρωτοβουλία της διοργάνωσης αυτού του συνεδρίου με ένα από τα πιο κρίσιμα θέματα της Ελληνικής Οινοπαραγωγής και να ευχηθώ να προκύψουν συμπεράσματα και κατευθύνσεις ουσιαστικές.

Θα ήθελα να μου επιτραπεί να κάνω μια γενική τοποθέτηση πάνω στο θέμα.

Πιστεύω ότι η αρχή ενός σχεδιασμού για την αναδιάρθρωση και τον ποικιλιακό προσανατολισμό του ελληνικού αμπελώνα έπρεπε να αποτελεί συνέχεια ενός μακροχρόνιου σχεδιασμού της ελληνικής οινοποιίας. Ένας σχεδιασμός, βασισμένος σε στοιχεία και δεδομένα της αγοράς και σε μια συλλογική συμφωνία για τους στόχους της επόμενης εικοσιπενταετίας, ή όποιο διάστημα μακροχρόνιο θα βάζαμε, από όπου θα προέκυπτε πόσα σταφύλια προβλέπεται να χρειαζόμαστε ετήσια, ποιού ποιοτικού επιπέδου, ποιās τιμής και από ποιές ποικιλίες. Ένα σχεδιασμό που δεν έχουμε και κατά τη γνώμη μου που θα πρέπει η Ιδιωτική Οινοποιία, η οποία εμπορεύεται το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής, να αναλάβει πρωτοβουλίες για την υλοποίησή του στον όποιο βαθμό είναι εφικτό.

Βρισκόμαστε σήμερα σε μια συνάντηση, όπου η συζήτηση τουλάχιστον στο αρχικό πρόγραμμα, είναι αποκλειστικά τεχνική, μεταξύ στελεχών του αμπελοουργικού και του οινολογικού τομέα, χωρίς ούτε μια παρέμβαση του εμπορικής πλευράς. Αν επομένως υπολογίζεται ότι από το συνέδριο αυτό θα προκύψουν δεδομένα στην βάση των οποίων θα στηριχθεί ο ποικιλιακός προσανατολισμός του ελληνικού αμπελώνα, η κατεύθυνση αυτή έχει κινδύνους να είναι λάθος.

Θα ήθελα επιπλέον να θίξω και ένα σημαντικό πρόβλημα που αποτελεί τροχοπέδη, η οποία εκτροχιάζει συχνά τις προσπάθειες μας. Είναι η αδυναμία της πολιτείας και των αρμοδίων, αλλά και των ιδίων των παραγωγών πολλές φορές, να ακολουθήσουν τις εξελίξεις με αποτέλεσμα τον παραλογισμό ο οποίος προκύπτει, από τις άστοχες νομοθετήσεις, την εφαρμογή ή την μη εφαρμογή των νόμων και των ελέγχων που ορίζονται και τις πραγματικές ανάγκες από την άλλη πλευρά.

Έτσι έχουμε αυτό το συγκεκριμένο παράδειγμα, όπου βρισκόμαστε μπροστά σε μία προφανή απαξίωση των Ονομασιών Προέλευσης στον καταναλωτή, οι οποίες να υφίστανται μια απαξίωση της ποιοτικής κατηγορίας και της στάθμης στην οποία θα έπρεπε, βρισκόμαστε σε μια διαφοροποίηση των αναγκών, των τύπων των κρασιών στην αγορά και ουσιαστικά κανείς δεν ασχολείται με αυτό, αντίθετα ξεκινούμε αναδιάρθρωση των ζωνών στα ίδια υπάρχοντα πλαίσια.

Όσο αναφορά για το θέμα των γηγενών ή ξενικών ποικιλιών, το οποίο υπάρχει σαν μια σημαντική συζήτηση η οποία πολλές φορές αντιμετωπίζεται με μια σχετική «υποκρισία», θα ήθελα κι εγώ να θέσω ορισμένα ερωτήματα και προβληματισμούς.

Υπάρχουν περιοχές στην Ελλάδα με εξαιρετικό εδαφοκλιματικό δυναμικό, στις οποίες καλλιεργούνται γηγενείς ποικιλίες με μέτριο οινικό δυναμικό. Θα καταδικάζαμε επομένως τις περιοχές σε μια αιώνια μετριότητα στο όνομα της προστασίας της τυπικότητας ή ενός τυπικού συγκριτικού πλεονεκτήματος που δίνει η ιδιαιτερότητα της γηγενούς ποικιλίας;

Είναι γεγονός ότι το οινικό δυναμικό πολλών από τις κύριες ξενικές ποικιλίες, που είναι οι Cabernet Sauvignon, Merlot, Syrah, Chardonnay, Sauvignon blanc, υπερτερεί αυτού αρκετών από τις γηγενείς μας ποικιλίες. Και το ερώτημα είναι: Τι θα ενδιέφερε έναν απλό καταναλωτή, ο οποίος δε θέλει να ασχοληθεί και πολύ στην επιλογή του, αν η ποικιλία είναι ελληνική ή ξένη ή ποιο είναι το καλύτερο κρασί;

Γιατί ένα Chardonnay που παράγεται από τις περιοχές μας δε μπορεί να είναι ένα ελληνικό Chardonnay για το οποίο να είμαστε περήφανοι;

Δεν υπάρχουν κρασιά γηγενών ποικιλιών των οποίων η ποιοτική στάθμη είναι εξίσου υψηλή με αυτή των ξενικών ποικιλιών; Η απάντηση είναι θετική και δε χρειάζεται να αναφέρω συγκεκριμένα παραδείγματα διότι υπάρχουν πολλά.

Δεν αποτελούν συγκριτικό πλεονέκτημα οι γηγενείς ποικιλίες σε ένα παγκόσμιο αμπελώνα που οδηγείται στην ομοιομορφία με την επικράτηση 5 το πολύ ποικιλιών;

Η απάντηση κι εδώ είναι προφανώς θετική αλλά σε σχέση με τον καταναλωτή θα ήθελα να μεταφέρω ότι βλέπουμε τη ζήτηση των ξενικών ποικιλιών να ανεβαίνει συνεχώς. Πρέπει να σας πω ότι 17 χρόνια πριν, που ξεκινούσα την καριέρα μου στην οινοποιία, λέγαμε για εκείνο το club που έλεγε ο κ. Μπουτάρης, συζητούσαμε ότι υπάρχει ήδη κορεσμός, ομοιομορφία και ότι το φαινόμενο της εξάπλωσης των ποικιλιών αυτών θα σταματήσει.

Έκτοτε και μέχρι σήμερα, έχουμε στην πραγματικότητα τελικά μια συνεχή αύξηση των καταναλώσεων και των καλλιεργούμενων εκτάσεων αυτών των ποικιλιών παγκοσμίως. Είναι προφανώς τα περιθώρια πολύ μεγάλα.

Ο απλός καταναλωτής που θέλει χωρίς πολύ ψάξιμο να πιεί ένα καλό γευστικά κρασί, είτε φθηνό είτε ακριβό, διευκολύνεται από την απλοποίηση που του προσφέρουν οι ποικιλιακοί οίνοι. Και πρέπει να γνωρίζουμε ότι η μεγάλη αγορά, οι μεγάλες καταναλώσεις βρίσκονται σε αυτή την ομάδα των καταναλωτών και όχι στους γνώστες οι οποίοι είναι σε όλο τον κόσμο λίγοι.

Εάν λοιπόν αποφασίσουμε να απευθυνθούμε μόνο στους λίγους και να μπούμε στην κατηγορία των ειδικών κρασιών, θα οδηγηθούμε μοιραία σε μια συρρίκνωση διότι αυτή η αγορά είναι μικρή και σε αυτή ειδικά την κατηγορία υπάρχουν πολλαπλάσιες επιλογές και προτάσεις, πάρα πολλές προτάσεις και πιστεύω ο λόγος για τον οποίο οι ξένοι ήρθαν να ζητήσουν ελληνικές ποικιλίες που ανέφερε

προηγούμενα ο κ. Μπουτάρης είναι το ότι θέλουν να έχουν περισσότερες επιλογές σε αυτή τη μικρή αγορά και όχι στη μεγάλη αγορά.

Έτσι τελικά από μια συρρίκνωση θα κινδυνεύουμε να χάσουμε ακόμα κι αυτό το κυριότερο συγκριτικό πλεονέκτημα που έχει η ελληνική οινοποιία και είναι οι γηγενείς μας ποικιλίες και είναι αυτό το οποίο θα πρέπει να στοχεύσουμε να αξιοποιήσουμε συνεχώς και στο μέλλον.

Αντίθετα είναι φανερό ότι πρέπει να απευθυνθούμε και στην μεγάλη αγορά, η οποία είναι αυξανόμενη και γνωρίζει μόνο τα Chardonnay και Cabernet.

Θα τολμήσω να πω καταλήγοντας σε αυτό το σκεπτικό ότι οι διποικιλιακοί οίνοι, κρασιά τα οποία συνδυάζουν μια ελληνική και μια διεθνώς γνωστή ποικιλία χρησιμοποιώντας αυτή την ποικιλία σαν άρμα, αυτή την ξένη ποικιλία την οποία γνωρίζει ο καταναλωτής, μας δίνεται μια δυνατότητα να καταφέρουμε να κάνουμε γνωστή μέσα από αυτό και την ελληνική ποικιλία. Διότι οι ελληνικές ποικιλίες είναι στο εξωτερικό άγνωστες και είναι πάρα πολύ δύσκολο και χρειάζεται πολλαπλάσια προσπάθεια για να μπορέσουμε να τις κάνουμε γνωστές.

Η Ελληνική Οινοποιία χρειάζεται όπλα για να παλέψει με προϋποθέσεις σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων και σε όλες τις ομάδες των καταναλωτών. Έτσι χρειαζόμαστε

- ✓ ΟΠΑΠ τα οποία να είναι αναβαθμισμένα, με τις αντίστοιχες ενδείξεις τους, έτσι ώστε να καταξιωθούν σαν ποιοτική κατηγορία,
- ✓ μικρούς τοπικούς και αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις καθώς
- ✓ και μεγάλους τοπικούς με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.
- ✓ έλεγχο του κόστους καλλιέργειας ανάλογα με την κατηγορία, ώστε οι τιμές των σταφυλιών να είναι ανταγωνιστικές
- ✓ έναν ευχαριστημένο αμπελουργό, ο οποίος να διαθέτει με σιγουριά την παραγωγή τους απολαμβάνοντας ένα σταθερά καλό εισόδημα.
- ✓ να αποκτήσουμε επάρκεια σε ξενικές ποικιλίες γιατί δεν έχουμε και βέβαια να αξιοποιήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο και νέες και τις παλιές μας γηγενείς ποικιλίες αυτές που μας δίνουν σήμερα τα πιο ονομαστά ελληνικά κρασιά.

Συγκεκριμένα στη Β. Ελλάδα, στην Ένωση Οινοπαραγωγών του Αμπελώνα της Μακεδονίας, η οποία εκπροσωπεί ένα ποσοστό μεγαλύτερο από 95% των οινοποιών της Β. Ελλάδος και ευχόμαστε να μπορέσει να μετεξελιχθεί σε διεπαγγελματικό φορέα, έχουμε δημιουργήσει μια «Τεχνική Επιτροπή» στην οποία έχουμε καταγράψει σήμερα το σύνολο των προβλημάτων που απασχολούν τους οινοπαραγωγούς και τον αμπελουργικό κόσμο της Β. Ελλάδος.

Θ' αναφέρω επιγραμματικά σ' αυτά τα πράγματα.

Ένα σημαντικό θέμα που τίθεται από όλους, είναι η ένταξη νέων ποικιλιών στις συνιστώμενες και επιτρεπόμενες κάθε νομού. Υπάρχουν πάρα πολλές αιτήσεις που εκκρεμούν εδώ και πάρα πολύ καιρό και είναι σημαντικό να ληφθούν όλες αυτές οι αιτήσεις σαν προτάσεις για την ποικιλιακή αναδιάρθρωση.

Υπάρχουν αιτήματα για την είσοδο νέων ποικιλιών σε τοπικούς καθώς και προσαρμογής τοπικών στη νέα νομοθεσία αλλά και αιτήματα νέων τοπικών οίνων.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η ΕΝΟΑΜ έχει αναλάβει μια μελέτη για την ανάπτυξη της αμπελοκαλλιέργειας σε περιοχές του νομού Κοζάνης καθώς και μια μελέτη για τις ζώνες της Νάουσας και της Γουμένισσας. Στις μελέτες αυτές εκτός των άλλων, εξετάζεται το οινικό δυναμικό γηγενών ποικιλιών καθώς και προσαρμογή ξενικών ποικιλιών.

Τέλος όσο αναφορά τις ζώνες ονομασίας προέλευσης και κυρίως τις 4 ζώνες που επικρατεί το Ξινόμαυρο, υπάρχει συζήτηση και αίτημα της πλειοψηφίας των μελών για την είσοδο ξενικών ποικιλιών σε αυτές τις ζώνες, όμως είναι μια συζήτηση που τώρα γίνεται ανά περιοχή και δε θα ήθελα να προκαταλάβω τα οποιαδήποτε αποτελέσματα αυτής της συζήτησης.

Ευχαριστώ.